



## แนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

วรรณวิษา รัตตพงษ์<sup>1</sup>, สันติธร ภูริภักดี<sup>2</sup>

<sup>1</sup> สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

<sup>2</sup> สาขาวิชาการจัดการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

E-mail : wanwisa.ratt@gmail.com

### บทคัดย่อ

จุดชมวิวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมเนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพสวยงาม เห็นทิวทัศน์ของอ่าวพังงาและชายฝั่งทะเลอันดามันที่ประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่ เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นและเป็นแหล่งดูดาวยามค่ำคืนท่ามกลางธรรมชาติ เนื่องจากจุดชมวิวนี้นี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ จึงมีความเสี่ยงจะถูกพัฒนาโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชีแห่งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทฤษฎีการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันของเส้นทางเดินเท้าในจุดชมวิวเสม็ดนางชี เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าดังกล่าว จากการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้วางข้อกำหนดทั่วไปในการจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติไว้จำนวน 9 ข้อ โดยเส้นทางเดินเท้าของจุดชมวิวเสม็ดนางชีมีลักษณะตรงตามข้อกำหนดเพียง 3 ข้อ ได้แก่ (1) เป็นเส้นทางไปจุดชมวิวทิวทัศน์ (2) นักท่องเที่ยวไม่ควรจะจุกตัวอยู่พื้นที่เพราะบางเพราะมีจุดชมวิว 2 จุด (3) ใช้เวลาเดินไปกลับไม่เกิน 45 นาที และส่วนที่ไม่ตรงตามข้อกำหนดจำนวน 6 ข้อ มีแนวทางปรับปรุงดังนี้ (1) ปรับปรุงด้านความปลอดภัย ไม่ให้มีจุดที่ลื่น เป็นโคลน หรือน้ำขัง (2) สร้างลานจอดรถเพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดจากการจอดรถข้างถนน (3) เพิ่มป้ายสัญลักษณ์ที่ถูกต้องและชัดเจน (4) ก่อสร้างเส้นทางถาวรเพื่อความคงทนและบำรุงรักษาน้อย (5) ทำบันไดถาวรทุกจุดที่ลาดชัน (6) ผู้ประกอบการต้องเข้าใจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ มีความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและการสื่อความหมาย เน้นหนักในด้านความปลอดภัย และคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ

**คำสำคัญ :** เสม็ดนางชี, จุดชมวิว, เส้นทางเดินเท้า, การพัฒนาการท่องเที่ยว



## Walking Trail Development Guidelines for the Samet Nangshe Viewpoint in Khlong Khian, Takua Thung, Phang-nga Province, Thailand

Wanwisa Rattapong<sup>1</sup>, Santidhorn Pooripakdee<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Tourism Management, College of Management, University of Phayao

<sup>2</sup>Hotel Management, Faculty of Management Science, Silpakorn University

E-mail : wanwisa.ratt@gmail.com

### Abstract

Samet Nangshe viewpoint, a tourist attraction in Khlong Khian, Takua Thung, Phang-nga Province, Thailand, is a tourist attraction of recent interest due to the beautiful scenery of various islands in Phang-nga bay and the Andaman Sea where one can see the sunrise in the morning and can stargaze at night in nature. As Samet Nangshe is a natural attraction, there is a risk that it would be developed without consideration of consequences to nature and the environment. Therefore, this study, walking trail development guidelines for Samet Nangshe, aimed to study theory of natural attraction walking trail development, to survey the current situation of the walking trail, to poll the opinion of entrepreneurs and tourists and to propose the appropriate guidelines for developing this walking trail. The study found that the Tourism Authority of Thailand (2001) had determined 9 general regulations of natural attraction walking trail creation. This walking trail met 3 regulations which consists of: (1) it is a trail to a natural viewpoint; (2) tourists do not assemble at a fragile area because there are 2 viewpoints; and (3) the round-trip walking duration is not over 45 minutes. On the other hand, the walking trail requires improvement for the other 6 regulations which are: (1) to improve safety by renovating the slippery, mud and water filled points of the trail; (2) to allocate an area for a car park to prevent an accident which can occur when parking cars roadside; (3) to add accurate and clear caution signs; (4) to construct a permanent trail for durability and less maintenance; (5) to build the stairs for every steep incline; and (6) the attraction entrepreneur must understand its physical characteristics, knowledge about its natural resources and interpretation, the emphasis of tourists' safety, and the consideration of the consequences to the natural resources.

**Keywords:** Samet Nangshe, viewpoint, walking trail, tourism development.



### บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมของมนุษยชาติ เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้เข้าประเทศ และเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จากข้อมูลสถิติรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (กรมการท่องเที่ยว, 2559) แสดงให้เห็นถึงการเติบโตแบบก้าวกระโดดในระยะเวลาอันสั้น โดยที่เมื่อปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียง 0.55 ล้านล้านบาท แต่ปี พ.ศ. 2558 ที่ผ่านมากลับมีรายได้มากถึง 1.45 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 164 ภายในระยะเวลาเพียง 8 ปี ด้วยเหตุนี้ การท่องเที่ยวจึงได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันภาครัฐได้กำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬา การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น ด้วยเหตุที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเจริญเติบโต และด้วยการสนับสนุนของทางภาครัฐ ก่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ตามความสนใจพิเศษขึ้นมากมาย และจุดชมวิวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่อีกแห่งหนึ่งที่มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวโดยอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ และกำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน

จุดชมวิวเสม็ดนางชีแห่งนี้เพิ่งเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวไปเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2559 และได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว ชีรศักดิ์ ศักดิ์ศรีทวี (2559) ได้พรรณนาถึงลักษณะของจุดชมวิวเสม็ดนางชีทางโซเชี่ยลมีเดียว่า “เป็นอีกหนึ่งจุดชมวิวชมพระอาทิตย์ขึ้นที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดมุกดาหาร ที่ให้นักท่องเที่ยวทั้งหลายขึ้นไปถ่ายรูป ชิมชั๊บบรรยากาศหลักล้านบนจุดชมวิว ด้วยความสวยงามยามพระ

อาทิตย์แทรกตัวขึ้นมาจากด้านหลังขุนเขา กระบพินน้ำ ผ่านบรรดาเกาะแก่งมากมายในตอนเช้า ย่อมสีทองฟ้าจากน้ำเงินเข้ม ม่วง ส้ม จนกระทั่งกลายเป็นสีฟ้าทั้งฟ้า ที่ดูแล้วเหมือนภาพเขียนอันโด่งดังจากปลายพู่กันของจิตรกรเอก หรือแม้แต่ยามค่ำคืนจุดชมวิวเสม็ดนางชีก็ยังคงความสวยงามได้ไม่แพ้ใคร เพราะที่แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้สามารถกางเต็นท์เพื่อนอนดูดาวได้ ในบางวันยังสามารถมองเห็นทางช้างเผือกพัดผ่านขอบฟ้าได้” ซึ่งเป็นเหตุให้เหล่านักท่องเที่ยวต่างพากันอยากจะไปสัมผัสบรรยากาศดังกล่าวด้วยตัวเอง

ด้วยลักษณะเด่นของจุดชมวิวเสม็ดนางชีที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม สามารถเห็นทิวทัศน์ของอำเภอวังงิ้วและชายฝั่งทะเลอันดามัน ที่ประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่ เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดมุกดาหาร และเป็นแหล่งดูดาวยามค่ำคืนท่ามกลางธรรมชาติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจุดชมวิวเสม็ดนางชีแห่งนี้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภททรัพยากรธรรมชาติ จึงมีความเสี่ยงในการถูกพัฒนาอย่างไร้ทิศทาง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันจะก่อให้เกิดปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมและถูกทำลายในภายภาคหน้า และสิ่งจำเป็นหลักของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้คือเส้นทางเดินเท้าขึ้นไปยังจุดชมวิว จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาและเสนอแนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชี เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นทุนหลักของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
2. เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันของเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชี



3. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชี

4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชี

### ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ ในส่วนของข้อมูลทุติยภูมิ หัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยใช้วิธีศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Review) และในส่วนของข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่สำรวจ (Survey) สภาพปัจจุบันของเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชี สำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชีด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้จัดการแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชี จำนวน 1 คน และผู้ช่วยผู้จัดการแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชี จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 2 คน และสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชี ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว ณ บริเวณจุดชมวิวที่ 1 จำนวน 15 คน (2 กลุ่ม) และบริเวณจุดชมวิวที่ 2 จำนวน 8 คน (1 กลุ่ม) รวมทั้งสิ้น 23 คน (3 กลุ่ม) จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Comparison Analysis) เพื่อหาข้อสรุประหว่างทฤษฎีที่ศึกษากับสภาพเส้นทางเดินเท้าในปัจจุบัน

จนกระทั่งได้แนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชี โดยการวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งมีเส้นทางเดินเท้าขึ้นไปยังจุดชมวิว 2 จุด

### ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติด้วย ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสำหรับประชาชนและนักท่องเที่ยวว่า (1) เพื่อเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และชีววิทยา (2) เพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และให้ทราบถึงแนวทางการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรที่ดี (3) เพื่อเป็นการสื่อความหมายของการอยู่ร่วมกันระหว่างสิ่งมีชีวิต เรียนรู้โดยการสัมผัสประสบการณ์จริงท่ามกลางธรรมชาติ (4) เพื่อเปิดโอกาสในการเข้าไปศึกษาวิจัยโดยการสำรวจและทดลองในสถานที่ธรรมชาติ (5) เพื่อแนะนำสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบด้วยประสบการณ์ตรง และ (6) เพื่อสร้างความประทับใจเป็นแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้เกิดสำนึกของความรักใน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ (สร้อยทิพย์ สมศรีเชตรการณ, 2543) จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมีการเน้นหนักในด้านของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ ดังนั้นรูปแบบและข้อกำหนดต่างๆ ของเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติต้องรองรับวัตถุประสงค์ดังกล่าว สมจิตร หวังดิลก (2542) ได้กำหนดรูปแบบเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติไว้ว่า ในกรณีที่เป็นเส้นตรง (Linear Foam) จะมี 2 รูปแบบ คือ (1) เป็นเส้นทางที่มุ่งไปสู่จุดหมาย กล่าวคือ มีจุดเริ่มต้นและมี



จุดหมายปลายทาง เช่น ลานจอดรถเป็นจุดเริ่มต้นและจุดชมวิวเป็นจุดหมายปลายทาง และ (2) เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างจุดสองจุด โดยในแต่ละจุดสามารถเป็นได้จุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางของกันและกัน โดยทั้ง 2 รูปแบบเป็นทางสวนกัน ส่วนในกรณีที่เป็นเส้นทางที่เป็นทางมาบรรจบกัน (Loop) ก็มี 2 รูปแบบเช่นกัน ได้แก่ (1) เป็นเส้นทางสายเดียวที่มาบรรจบกัน (Single Loop) และ (2) เป็นเส้นทางที่มีหลายสายตัดกัน (Connected Loop) ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบของเส้นทางที่เป็นทางมาบรรจบกันนี้มีความคล้ายคลึงกันเนื่องจากมีลักษณะเป็นเส้นทางเดินในทิศทางเดียว (One Way) มีทางไปและทางกลับแยกกัน ไม่เดินสวนกลับทางเดิม และมักมีลักษณะเป็นวงกลมหรือวงรี แต่มีความแตกต่างกัน คือ เส้นทางที่มีหลายสายตัดกัน (Connected Loop) จะมีหลายเส้นทางให้นักท่องเที่ยวเลือกเดิน ซึ่งมักจะมีลักษณะเส้นทางเป็นเลข 8 หรือเส้นทางเดียวที่ต่อกันเป็นช่วงๆ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้วางข้อกำหนดทั่วไปในการจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติไว้ในแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ ดังนี้ (1) ทางเดินศึกษาธรรมชาติต้องผ่านเข้าไปในพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจที่สวยงาม มีความหลากหลาย และสร้างความประทับใจ เช่น เส้นทางไปยังจุดชมวิวทิวทัศน์ เช่น ยอดเขา ทะเลสาบ หน้าผา โดยสามารถตัดแต่งเพื่อเปิดวิวได้ หรือเส้นทางไปยังน้ำตก ลำธาร และน้ำไหลผ่าน ที่มีต้นไม้นี้ร่มเงา หรือเส้นทางศึกษาพืชพรรณและสัตว์ป่า หรือเส้นทางผ่านไปยังจุดที่น่าสนใจ เช่น จุดที่มีร่องรอยประวัติศาสตร์และโบราณคดี ซากฟอสซิล และป่าบริเวณที่มีจุดสนใจพิเศษ เป็นต้น (2) ต้องมีความปลอดภัยและความสะดวกสบายต่อการเดินชม ไม่ลาดชัน ไม่ลื่น ไม่เป็นโคลน ไม่น้ำขัง และต้องเข้าชมได้ในทุกฤดูกาล (3) ต้องมีระยะทางไม่ไกลจนเกินไป ควรมีทางโค้ง ไม่ควรเป็นแนวเส้นตรง และควรมีลักษณะเป็นวงกลม (Loop) โดยมีจุดเริ่มต้นและจุด

สุดท้ายของวงกลมเป็นจุดเดียวกัน หรือจุดที่ใกล้เคียงกัน และจุดเริ่มต้นควรมีลานจอดรถ และศูนย์ประชาสัมพันธ์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ (4) ต้องมีป้ายแสดงทิศทาง ระยะทาง และสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ถูกต้องและชัดเจน (5) ควรก่อสร้างเส้นทางอย่างถาวร เพื่อความคงทนและเพื่อให้มีการบำรุงรักษาให้น้อยที่สุด (6) เส้นทางหลักต้องมีลักษณะที่ไม่ให้นักท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่บริเวณพื้นที่ที่มีการใช้งานมากและพื้นที่เปราะบาง (7) เส้นทางต้องมีความลาดชันไม่เกิน 5% หากมีความลาดชันเกิน 10% ต้องเป็นเพียงระยะสั้น และต้องทำขั้นบันได รวมถึงต้องทำสิ่งป้องกันการพังทลายของหน้าดิน (8) ควรใช้เวลาในการเดินไม่เกิน 45 นาที และ (9) ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดพื้นฐาน 4 ประการ ซึ่งได้แก่ ความเข้าใจในลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและการสื่อความหมาย ความปลอดภัยและสิ่งที่น่าสนใจของเส้นทาง และการคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณดังกล่าว โดยข้อกำหนดทั่วไปในการจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทั้ง 9 ข้อนี้เป็นประเด็นสำคัญในการสำรวจเส้นทางเดินเท้าภายในพื้นที่จุดชมวิวเสม็ดนางชีในปัจจุบัน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงที่เหมาะสมต่อไป

2. ในขั้นตอนของการสำรวจสภาพปัจจุบันของเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชีโดยการลงพื้นที่สำรวจ (Survey) พบว่า ในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีที่จอดรถ นักท่องเที่ยวต้องจอดรถไว้บริเวณข้างถนน มีซุ้มเก็บเงินค่าเข้าชม ซึ่งสามารถสอบถามรายละเอียดแหล่งท่องเที่ยวกับเจ้าหน้าที่ได้ แต่ไม่มีเอกสารแจก รูปแบบเส้นทางขึ้นไปยังจุดชมวิวมียลักษณะเป็นเส้นทางที่มุ่งไปสู่จุดหมาย เป็นทางสวนขึ้นลง โดยทางขึ้นด้านล่างเป็นจุดเริ่มต้น และมีจุดชมวิวที่ 1 และ/หรือจุดชมวิวที่ 2 เป็นจุดหมายปลายทาง มีลักษณะเป็นดิน



แดง มีขนาดความกว้างประมาณ 3 เมตร จากทางขึ้นด้านล่างถึงจุดชมวิวที่ 1 มีระยะทางประมาณ 500 เมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 20 นาที และจากจุดชมวิวที่ 1 ไปยังจุดชมวิวที่ 2 มีระยะทางประมาณ 200 เมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 8 นาที เส้นทางมีลักษณะลัดเลียบไปตามไหล่เขา มีความลาดชันเป็นส่วนใหญ่ มีต้นไม้ให้ร่มเงาเป็นระยะ ทางแหล่งท่องเที่ยวได้มีการจัดทำป้ายบอกทางอย่างง่ายเกี่ยวกับทิศทางไปยังจุดชมวิวแต่ละจุด แต่ไม่มีการบอกระยะทาง สัญลักษณ์ต่างๆ และจุดที่ต้องระมัดระวังสามารถเข้าถึงจุดชมวิวทั้ง 2 จุดได้ด้วยการเดินเท้า แต่ถ้าหากต้องการเดินทางขึ้นไปยังจุดชมวิวด้วยรถยนต์จะต้องเป็นรถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อเท่านั้น โดยสามารถติดต่อขอใช้รถของทางผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวหรือสามารถนำรถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อส่วนตัวขึ้นไปได้เช่นกันแต่ต้องได้รับอนุญาตจากทางผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากต้องได้รับการดูแลเรื่องความปลอดภัยทั้งของนักท่องเที่ยวที่นำรถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อส่วนตัวขึ้นไปและนักท่องเที่ยวที่เดินเท้าขึ้นไป เพราะใช้เส้นทางร่วมกัน อีกทั้งทางขึ้นลงเป็นทางเดียวกันและเป็นทางเดินรถทางเดียว ทางผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวจึงต้องทำหน้าที่ควบคุมการจราจรเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ในช่วงระยะทางที่มีความชัน มีทำบันไดทางเดินฝั่งซิดเนินเขา โดยมีลักษณะเป็นทางดินเป็นขั้นบันไดประกอบกับการใช้เชือกป่านขนาดใหญ่ซึ่งกับเสาไม้ ระยะห่างระหว่างเสาประมาณ 2 เมตรซึ่งเป็นราวจับชั่วคราว เมื่อเกิดฝนตก การเดินเท้าขึ้นไปยังจุดชมวิวโดยเฉพาะระยะทางจากทางเข้าด้านหน้าถึงจุดชมวิวที่ 1 ที่บางช่วงมีความชันสูงจะค่อนข้างยากลำบากและเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุลื่นไถล อีกทั้งบันไดทางเดินฝั่งซิดเนินเขาที่ทางผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวได้จัดทำไว้ มีราวเชือกสำหรับจับที่ซึ่งกับเสาไม้ที่ปักลงไปดินเท่านั้น จึงไม่มีความแข็งแรง นักท่องเที่ยวที่มีน้ำหนักตัวมากๆ

หรือนักท่องเที่ยวที่สวมรองเท้าไม่รัดกุมหรือดอกได้รองเท้าไม่เหมาะสมกับพื้นที่ลื่น มักจะจับยึดราวเชือกไว้อย่างแน่นและโหนราวเชือกเมื่อเกิดอาการลื่น ราวเชือกไม่สามารถรับแรงดึงดังกล่าวได้อาจทำให้เสาไม้ถูกถอนออกจากดินตามแรงดึง ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถพยุงตัวได้และได้รับบาดเจ็บจากการลื่นล้มจากการสังเกตพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากใช้ไม้เท้าช่วยพยุงร่างกายขณะเดิน เนื่องจากเส้นทางมีความชันและลื่นมาก เส้นทางระหว่างจุดชมวิวที่ 1 และจุดชมวิวที่ 2 มีการบุกเบิกเส้นทางลัดเป็นบันไดดินเดินเท้าตัดตรงขึ้นไป ซึ่งบันไดมีความชัน และมีอุปสรรคเป็นกิ่งไม้ต่างๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ใช้บันไดดินเดินเท้าตัดตรงนี้จะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก ในกรณีที่ฝนตก ทางผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวไม่แนะนำให้ใช้เส้นทางนี้ โดยเฉพาะขาลงจะมีความลื่นและอันตรายมาก เนื่องจากมีน้ำฝนไหลลงสู่ที่ต่ำไปตามขั้นบันไดนั้น และเนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นเนินเขา จึงมีน้ำฝนไหลหลากอยู่หลายจุด แรงเคลื่อนของน้ำจากที่สูงทำให้เกิดการกัดเซาะเส้นทางและดินสไลด์ โดยที่ไม่มีการจัดทำสิ่งกีดขวางหรือเครื่องป้องกันดินสไลด์

3. เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตัวแทนผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ ผู้จัดการและผู้ช่วยผู้จัดการจุดชมวิวเสม็ดนางชีเกี่ยวกับเส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ทราบว่า ทางแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องบำรุงรักษาเส้นทางอยู่เป็นประจำ เพราะบริเวณดังกล่าวมีที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะฝนตกชุกตลอดปี โดยการปรับปรุงเส้นทางจะใช้ทั้งแรงงานคน ในกรณีที่เกิดความเสียหายเล็กน้อย และใช้รถขุด (Excavator) เมื่อเกิดความเสียหายมาก นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงตลอดทั้งเส้นทางเป็นประจำตามวงรอบประมาณปีละ 2 ครั้ง อย่างไรก็ตามทางผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวไม่มีนโยบายในการสร้างเส้นทางคอนกรีตถาวร เนื่องจากต้องการคงไว้ซึ่งทางเดินที่เป็น





พื้นดินตามธรรมชาติ แม้มีความไม่คงทนถาวร และประสบปัญหาดินสไลด์เมื่อเกิดฝนตกอยู่เป็นประจำ ซึ่งต้องเสียเวลาและงบประมาณในการดูแลปรับปรุงเส้นทางให้สามารถใช้การได้อยู่บ่อยครั้งก็ตาม ตัวแทนผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวให้ข้อมูลด้วยว่ามีอุบัติเหตุการลื่นไถลของนักท่องเที่ยวอยู่บ่อยครั้งแต่ไม่บาดเจ็บรุนแรง ส่วนการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ทาง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่อยากมาสัมผัสการผจญภัยที่มีความต้องการให้คงไว้ซึ่งอุปสรรคในการเดินทางขึ้นไปยังแหล่งท่องเที่ยว แต่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลักด้วย และนักท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์เพียงเพื่อขึ้นไปชมวิวเท่านั้น ซึ่งมีความต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางขึ้นไป ทั้งนี้นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวให้ความเห็นว่าระยะทางที่เดินเท้าขึ้นไปไม่ไกลมากนักซึ่งเป็นระยะทางที่สามารถยอมรับได้ ไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่มเติมการเดินทางรูปแบบอื่นที่มีความสะดวกกว่า เพียงแต่อยากให้ปรับปรุงในจุดที่มีความลาดชัน และปรับปรุงให้ทางขึ้นมีความลื่นน้อยลง โดยนักท่องเที่ยวทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่าเส้นทางเดินเท้าดังกล่าวมีความลาดชันมากตลอดทั้งเส้นทาง

4. จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวในการสรุปผลการวิจัยข้อ 1. ไว้ว่า ข้อกำหนดทั่วไปในการจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทั้ง 9 ข้อ เป็นประเด็นสำคัญในการสำรวจเส้นทางเดินเท้าภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงทับทิม จังหวัดพังงา ในปัจจุบัน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงที่เหมาะสมต่อไปนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงทับทิม จังหวัดพังงา โดยการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Comparison Analysis) ระหว่าง

ข้อกำหนดทั่วไปทั้ง 9 ข้อ กับสภาพปัจจุบันของเส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชี เมื่อทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีดังกล่าว พบว่า เส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชีมีลักษณะตรงตามข้อกำหนดเพียง 3 ข้อ ได้แก่ ข้อกำหนดที่ (1) เนื่องจากเส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางไปยังจุดชมวิวทิวทัศน์ ข้อกำหนดที่ (6) เนื่องจากผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวได้เพิ่มจุดชมวิวที่ 2 เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวออกจากจุดชมวิวที่ 1 และข้อกำหนดที่ (8) เนื่องจากใช้เวลาเดินไปกลับระหว่างทางขึ้นด้านล่างกับจุดชมวิวที่ 1 ไม่เกิน 45 นาที ส่วนจุดชมวิวที่ 2 ที่มีระยะทางไกลออกไปนั้นอาจถือว่าเป็นอีกทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการชมธรรมชาติและวิวทิวทัศน์ต่อ ส่วนข้อกำหนดอีก 6 ข้อ ยังเป็นสิ่งที่แหล่งท่องเที่ยวควรต้องดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงโดยมีแนวทางดังนี้ ข้อกำหนดที่ (2) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวต้องปรับปรุงด้านความปลอดภัย ไม่ให้มีจุดที่ลื่น เป็นโคลนหรือมีน้ำขัง ข้อกำหนดที่ (3) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวสามารถถนอมเส้นทางขึ้นลงทางเดียวไว้ได้เนื่องจากการตัดเส้นทางเพิ่มให้เป็นวงกลม (Loop) จะเป็นการทำลายระบบนิเวศเพิ่มเติมแต่ควรใช้พื้นที่ว่างเปล่าบริเวณทางขึ้นให้เป็นลานจอดรถ เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับนักท่องเที่ยวที่ต้องจอดรถข้างถนน ข้อกำหนดที่ (4) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวต้องเพิ่มป้ายแสดงระยะทาง และสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ถูกต้องและชัดเจน ข้อกำหนดที่ (5) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวควรก่อสร้างเส้นทางอย่างถาวร เพื่อความคงทนและเพื่อให้มีการบำรุงรักษาน้อยที่สุด ข้อกำหนดที่ (7) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวต้องจัดทำบันไดถาวรในทุกจุดที่มีความลาดชัน และข้อกำหนดที่ (9) เกี่ยวกับข้อจำกัดพื้นฐาน 4 ประการ ซึ่ง ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวต้องมีความเข้าใจในลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและการสื่อความหมาย



### สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงทับทิม จังหวัดพังงา ผู้วิจัยขอสรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ จากวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ผลการศึกษาพบว่า เส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมี 2 กรณี ได้แก่ กรณีที่เป็นเส้นทางที่เป็นเส้นทางสวนกัน และกรณีที่เส้นทางมาบรรจบกันที่มีลักษณะเป็นเส้นทางเดินในทิศทางเดียว โดยมีข้อกำหนดทั่วไปอยู่ 9 ประการ คือ (1) ต้องเป็นทางเดินศึกษาธรรมชาติต้องผ่านเข้าไปในพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจที่สวยงาม มีความหลากหลาย และสร้างความประทับใจ (2) ต้องมีความปลอดภัย และความสะดวกสบายต่อการเดินชม ไม่ลาดชัน ไม่ลื่น ไม่เป็นโคลน ไม่มีน้ำขัง และต้องเข้าชมได้ในทุกฤดูกาล (3) ต้องมีระยะทางไม่ไกลจนเกินไป ควรมีทางโค้ง ไม่ควรเป็นแนวเส้นตรง และควรมีลักษณะเป็นวงกลม โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายของวงกลมเป็นจุดเดียวกัน หรือจุดที่ใกล้เคียงกัน และจุดเริ่มต้นควรมีลานจอดรถ และศูนย์ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ (4) ต้องมีป้ายแสดงทิศทาง ระยะทาง และสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ถูกต้องและชัดเจน (5) ควรก่อสร้างเส้นทางอย่างถาวร เพื่อความคงทนและเพื่อให้มีการบำรุงรักษาน้อยที่สุด (6) เส้นทางหลักต้องมีลักษณะที่ไม่ให้นักท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่บริเวณพื้นที่ที่มีการใช้งานมากและพื้นที่เปราะบาง (7) เส้นทางต้องมีความลาดชันไม่เกิน 5% หากมีความลาดชันเกิน 10% ต้องเป็นเพียงระยะสั้นและต้องทำขั้นบันได รวมถึงต้องทำสิ่งป้องกันการพังทลายของหน้าดิน (8) ควรใช้เวลาในการเดินไม่เกิน 45 นาที และ (9) ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดพื้นฐาน 4 ประการ ซึ่งได้แก่ ความเข้าใจในลักษณะ

ทางกายภาพของพื้นที่ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและการสื่อความหมาย ความปลอดภัยและสิ่งที่น่าสนใจของเส้นทาง และการคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยนำข้อกำหนดทั้ง 9 ข้อไปเป็นบรรทัดฐานในการสำรวจสภาพปัจจุบันของเส้นทางเดินเท้าภายในจุดชมวิวเสม็ดนางชีตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ซึ่งผลการสำรวจพบว่า เส้นทางเดินเท้าดังกล่าวเป็นเส้นทางไปยังจุดชมวิวธรรมชาติที่มีความดึงดูดและสวยงามตามข้อกำหนดที่ (1) มีจุดชมวิว 2 จุดเพื่อกระจายนักท่องเที่ยว ตามข้อกำหนดที่ (6) และจากทางขึ้นด้านล่างถึงจุดชมวิวที่ 1 มีระยะทางประมาณ 500 เมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 20 นาที และจากจุดชมวิวที่ 1 ไปยังจุดชมวิวที่ 2 มีระยะทางประมาณ 200 เมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 8 นาที ตรงตามข้อกำหนดที่ (8) เนื่องจากใช้เวลาเดินทางไปกลับ ไม่เกิน 45 นาที แต่อย่างไรก็ตาม เส้นทางเดินเท้าแห่งนี้ยังไม่ตรงตามข้อกำหนดข้อ 6 ข้อ เนื่องจาก บางช่วงของเส้นทางมีความสูงชันเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุลื่นไถลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาฝน ก่อให้เกิดอุบัติเหตุต่อนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งขัดต่อข้อกำหนดที่ (2) ในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีที่จอดรถ นักท่องเที่ยวต้องจอดรถไว้บริเวณข้างถนน ซึ่งไม่ตรงตามข้อกำหนดที่ (3) ทางแหล่งท่องเที่ยวได้มีการจัดทำป้ายบอกทางอย่างง่ายเกี่ยวกับทิศทางไปยังจุดชมวิวแต่ละจุด แต่ไม่มีการบอกระยะทาง และไม่มีป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อแจ้งจุดที่ต้องระมัดระวัง ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อกำหนดที่ (4) ทางเดินมีลักษณะเป็นดินแดง สามารถถูกน้ำที่ไหลจากที่สูงเมื่อฝนตกกัดเซาะพังทลายได้ และบางช่วงที่มีทางดินเป็นชั้นบันไดประกอบกับการใช้เชือกป่านขนาดใหญ่ซึงกับเสาไม้ ซึ่งเป็นราวจับชั่วคราว ขาดหลุดทอนได้ด้วยแรงดึงของนักท่องเที่ยว ไม่ตรงตามข้อกำหนดที่ (5) มีความลาดชัน ต้องใช้ไม้ช่วยประคองขณะเดินผ่านบางจุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ (7)





และพบว่าการทำทางเดินดังกล่าวมีผลกระทบต่อธรรมชาติที่ถูกทำลายเพื่อเปลี่ยนเป็นทางเดินขนาดกว้างถึง 3 เมตร และมีจุดที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งขัดต่อข้อกำหนดที่ (9) และเพื่อเป็นการรับทราบข้อคิดเห็นของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว จึงมีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ในการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยว ผลการสำรวจความคิดเห็นพบว่าผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องบำรุงรักษาเส้นทางอยู่เป็นประจำ เพราะฝนตกชุกตลอดปี ทั้งนี้ผู้ประกอบการไม่มีนโยบายในการสร้างเส้นทางคอนกรีตถาวร เนื่องจากต้องการคงไว้ซึ่งทางเดินที่เป็นพื้นดินตามธรรมชาติ ในส่วนของนักท่องเที่ยว ต่างมีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ทาง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่อยากมาสัมผัสการผจญภัยที่มีความต้องการให้คงไว้ซึ่งอุปสรรคในการเดินทางขึ้นไปยังแหล่งท่องเที่ยว แต่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลักด้วย และนักท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์เพียงเพื่อขึ้นไปชมวิวนั้น ซึ่งมีความต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางขึ้นไป ซึ่งแนวทางการปรับปรุงเส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชีให้ตรงตามข้อกำหนดทั้ง 9 ข้อ นั้น จำเป็นต้องสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวให้มากที่สุดโดยไม่ขัดต่อหลักการ โดยผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าภายในแหล่งท่องเที่ยวเสม็ดนางชี ได้แก่ ผู้ประกอบการต้องปรับปรุงด้านความปลอดภัย ไม่ให้มีจุดที่ลื่น เป็นโคลนหรือมีน้ำขัง เพื่อสนองต่อข้อกำหนดที่ (2) ต้องมีลานจอดรถ เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับนักท่องเที่ยวที่จอดรถข้างถนน เพื่อสนองต่อข้อกำหนดที่ (3) ต้องเพิ่มป้ายแสดงระยะทาง และสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ถูกต้องและชัดเจน เพื่อให้ตรงตามข้อกำหนดที่ (4) ควรก่อสร้างเส้นทางอย่างถาวร เพื่อความคงทนและเพื่อให้มีการ

บำรุงรักษาน้อยที่สุด เพื่อให้ตรงตามข้อกำหนดที่ (5) ต้องทำบันไดถาวรในทุกจุดที่มีความลาดชัน เพื่อให้ถูกต้องตามข้อกำหนดที่ (7) และผู้ประกอบการควรพิจารณาถึงขนาดของถนนที่กว้างเกินไปจนรบกวนทรัพยากรธรรมชาติมากเกินไปจนความจำเป็น และแก้ไขเรื่องความปลอดภัยตามที่ได้เสนอแนะเกี่ยวกับป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ต้องทำให้ชัดเจน รวมถึงการก่อสร้างเส้นทางที่ถาวร เพื่อให้ถูกต้องตามข้อกำหนดที่ (9) ซึ่งการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดทำเส้นทางเดินเท้าในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติให้ครบทุกข้อนั้นมีส่วนช่วยให้เกิดความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นทุนที่สำคัญยิ่งต่อการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

### ข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติภาคเอกชนอันได้แก่ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวควรบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแล เพื่อให้มีกรอบในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

### ข้อจำกัดในการวิจัย

การสำรวจความลาดชันของเส้นทางใช้วิธีสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว จึงไม่สามารถคำนวณเป็นค่าร้อยละของความชันได้

### กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ท่านผู้ประกอบการ ผู้จัดการ และผู้ช่วยผู้จัดการจุดชมวิวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอกะทู้ จังหวัดพังงา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลและอนุญาตให้เข้าสำรวจพื้นที่ และขอขอบคุณกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ จุดชมวิวเสม็ดนางชี ที่ให้ความร่วมมือใน



การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งทำให้การศึกษามีความสำเร็จ  
ลุล่วงไปด้วยดี

## References

- Department of Tourism Thailand. (2016). **The Summary of Thailand's Tourism Income and International Tourists' expenditure**. Retrieved on [26 October 2016]. Retrieved from [http://tourism2.tourism.go.th/farms/uploaded/00Statistics/2015/Expenditure/Inter%20Arrivals/Tourism%20Receipts%20from%20International%20Tourist%20Arrivals.pdf].
- Ministry of Tourism and Sports, Thailand. (2016). **2015 - 2017 Thailand Tourism Strategies**. Retrieved on [26 October 2016]. Retrieved from [http://www.mots.go.th/ewt\_dl\_link.php?nid=7114].
- Saengpikul, A. (2013). **Research Methodology for Tourism and Hospitality** (1<sup>st</sup> ed). Bangkok: Dhurakij Pundit University.
- Saksritawee, T. (2016). **Samet Nangshe Viewpoint, the Ultimate Unseen in Phanga Province where the Heaven is as near as Reachable**. Retrieved on [25 October 2016]. Retrieved from [http://www.chillpainai.com/scoop/6532/].
- Samakketrakarn, S. (2000). **The Development of Natural Study Manual for Nam**
- Naw National Park Ecotourism**. Walking Trail. Master of Education Thesis, Mahidol University.
- Tourism Authority of Thailand. (2001). **National Ecotourism Action Plan**. Bangkok: Tourism Authority of Thailand.
- Wangdilok, S. (1999). **The Survey and Design of Natural Study Walking Trail in Kitchakut National Park**. Bangkok: National Park Division, Natural Resources Conservation Office, Royal Forest Department.